

102

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 28 stycznia 1999 r.

w sprawie szczegółowego trybu postępowania dyscyplinarnego.

Na podstawie art. 87 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. Nr 141, poz. 944 i Nr 160, poz. 1083) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa bez bliższego określenia o ustawie, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. Nr 141, poz. 944 i Nr 160, poz. 1083).

§ 2. Przełożony dyscyplinarny zajmujący stanowisko służbowe niższe niż dowódca jednostki wojskowej, w przypadku powzięcia uzasadnionego przypuszczenia, że podporządkowany mu żołnierz popełnił czyn o znamionach przestępstwa ściganego na wniosek dowódcy jednostki wojskowej, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym dowódcę jednostki wojskowej.

§ 3. W postępowaniu w sprawie o przewinienie dyscyplinarne, w przypadku przedstawiania przez przełożonego dyscyplinarnego wniosku do wyższego przełożonego dyscyplinarnego, na zasadach określonych w art. 72 ust. 3 w związku z art. 59 ust. 2—4 ustawy, w trybie uregulowanym przepisami rozporządzenia, nie stosuje się trybu i zasad załatwiania spraw w drodze służbowej, określonych w odrębnych przepisach.

§ 4. 1. Rzecznik dyscyplinarny uczestniczy w każdym postępowaniu dyscyplinarnym, nawet gdy na podstawie art. 70 ustawy nie jest prowadzone postępowanie wyjaśniające.

2. W przypadku gdy postępowania wyjaśniającego nie prowadzi się, przełożony dyscyplinarny:

- 1) zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i zapoznaje go

z wnioskiem organu, na którego podstawie wszczął postępowanie dyscyplinarne,

- 2) poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu zebranie danych dotyczących przebiegu służby obwinionego oraz jego wyróżnień i kar dyscyplinarnych,

- 3) zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego o terminie i miejscu raportu dyscyplinarnego.

§ 5. 1. Jeżeli przełożony dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny uznaje, że zachodzi przyczyna wyłącza jąca go od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym, składa niezwłocznie, na piśmie, do właściwego przełożonego dyscyplinarnego:

- 1) oświadczenie o wyłączeniu się z urzędu z mocy art. 49 ust. 1 ustawy,
- 2) żądanie wyłączenia na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy.

2. O wyłączeniu przełożonego dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego na podstawie żądania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, właściwy przełożony dyscyplinarny rozstrzyga w terminie trzech dni od daty jego wpływu.

3. Wyłączenie osób, o których mowa w ust. 1, stwierdza się w rozkazie dziennym lub w innym rozkazie.

Rozdział 2

Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

§ 6. Przełożony dyscyplinarny zawiadamia na piśmie żołnierza o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i poucza go jednocześnie o przysługujących mu prawach, w szczególności o prawie do obrony i do odmowy składania wyjaśnień.

§ 7. 1. Żołnierz objęty postępowaniem dyscyplinarnym lub jego obrońca, jeżeli został ustanowiony, ma prawo, w terminie trzech dni od daty zawiadomienia go o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, złożyć wniosek:

- 1) do przełożonego dyscyplinarnego wszczynającego postępowanie dyscyplinarne o wyłączenie rzeczni-ka dyscyplinarnego,
- 2) do wyższego przełożonego dyscyplinarnego o wyłączenie przełożonego dyscyplinarnego, który wszczął postępowanie dyscyplinarne.

2. Wniosku złożonego po terminie określonym w ust. 1 nie rozpatruje się, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się znana składającemu wniosek dopiero po tym terminie.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, rozstrzyga się w terminie trzech dni od daty jego wpływu.

4. Wyłączenie osób, o których mowa w ust. 1, stwierdza się w rozkazie dziennym lub w innym rozkazie.

5. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne wszczął Minister Obrony Narodowej, wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, składa się do wojskowego sądu garnizonowego.

§ 8. 1. W stosunku do żołnierza wykonującego zadania służbowe poza swoją jednostką wojskową, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełnił przewinienie dyscyplinarne, postępowanie dyscyplinarne wszczyna właściwy przełożony dyscyplinar-ny, któremu żołnierz ten jest podporządkowany w miejscu wykonywania zadań, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, jeżeli nie może być ono zakończone przed upły-
wem okresu wykonywania przez żołnierza zadań służ-
bowych poza swoją jednostką wojskową.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, właściwy przełożony dyscyplinar-ny:

- 1) dokonuje odpowiednich czynności w celu zabezpie-
czenia dowodów przewinienia dyscyplinarnego
przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszcze-
niem,
- 2) zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej, w któ-
rej żołnierz pełni służbę wojskową, o popełnieniu
przez niego przewinienia dyscyplinarnego.

§ 9. 1. Przełożony dyscyplinar-ny, do którego wpłynął wniosek podwładnego albo pokrzywdzonego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, w przy-
padku odmowy jego wszczęcia zawiadamia o swoim
postanowieniu wnioskodawcę, na piśmie, w terminie
siedmiu dni od daty złożenia wniosku.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podwład-
nemu i pokrzywdzonemu przysługuje wniesienie za-
żalenia do wyższego przełożonego dyscyplinarnego,
w terminie siedmiu dni od daty otrzymania odpisu po-
stanowienia o odmowie wszczęcia postępowania dys-
cyplinarnego.

3. Jeżeli postanowienie o odmowie wszczęcia po-
stępowania dyscyplinarnego wydał Minister Obrony
Narodowej, zażalenie przysługuje do wojskowego są-
du garnizonowego.

Rozdział 3

Postępowanie wyjaśniające

§ 10. 1. Przełożony dyscyplinar-ny, który wszczął po-
stępowanie dyscyplinarne:

- 1) wydaje rzecznikowi dyscyplinarnemu polecenie
przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego,
jeżeli właściwym rzecznikiem dyscyplinarnym,
w rozumieniu art. 65 ustawy, jest podporządkowa-
ny mu żołnierz zawodowy,
- 2) w przypadku gdy nie może wydać polecenia, o któ-
rym mowa w pkt 1, przedstawia wyższemu prze-
łożonemu dyscyplinarnemu wniosek o polecenie
właściwemu rzecznikowi dyscyplinarnemu prze-
prowadzenia postępowania wyjaśniającego.

2. Wyższy przełożony dyscyplinar-ny jest obowiązany
w terminie trzech dni od daty wpływu wniosku,
o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wydać polecenie prze-
prowadzenia postępowania wyjaśniającego właściwe-
mu rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 11. W toku postępowania wyjaśniającego rzeczn-
nik dyscyplinar-ny jest związany poleceniami prze-
łożonego dyscyplinarnego, który wszczął postępowanie
dyscyplinarne, w granicach określonych ustawą i prze-
pisami rozporządzenia.

§ 12. Czas trwania postępowania wyjaśniającego
biegnie od dnia stwierdzenia w rozkazie dziennym lub
w innym rozkazie wydania polecenia jego przeprowa-
dzenia rzecznikowi dyscyplinarnemu, z zastrzeżeniem
§ 13.

§ 13. 1. W przypadku zaistnienia ważnej przesko-
dy, w tym choroby, uniemożliwiającej żołnierzowi ob-
jętemu postępowaniem dyscyplinarnym składanie wy-
jaśnień i korzystanie z przysługujących uprawnień
i gdy postępowanie wyjaśniające nie może być zakoń-
czone w terminie określonym w art. 68 ustawy, prze-
łożony dyscyplinar-ny, który wszczął postępowanie dys-
cyplinarne, zawieszona postępowanie wyjaśniające na
czas trwania przeszkody.

2. Zawieszenie i podjęcie biegu postępowania wy-
jaśniającego stwierdza się w rozkazie dziennym lub
w innym rozkazie.

3. W czasie zawieszenia postępowania wyjaśniają-
cego rzecznik dyscyplinar-ny dokonuje odpowiednich
czynności w celu zabezpieczenia dowodów przewinie-
nia dyscyplinarnego przed ich utratą, zniekształceniem
lub zniszczeniem.

§ 14. 1. W razie choroby rzecznika dyscyplinarnego
albo zaistnienia innej ważnej przeszkody uniemożli-
wiającej mu prowadzenie postępowania wyjaśniają-
cego, postępowanie wyjaśniające przejmuje na polece-
nie lub na wniosek przełożonego dyscyplinarnego, któ-
ry wszczął postępowanie dyscyplinarne, inny rzecznik
dyscyplinar-ny.

2. Przejęcie postępowania wyjaśniającego przez innego rzecznika dyscyplinarnego stwierdza się w rozkazie dziennym lub w innym rozkazie.

3. Jeżeli po zakończeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny na skutek zaistnienia ważnej przeszkody nie może uczestniczyć w dalszych czynnościach postępowania dyscyplinarnego, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 15. W toku postępowania wyjaśniającego w szczególności:

- 1) rzecznik dyscyplinarny może przesłuchać w charakterze świadka każdą osobę, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia czasu, miejsca, sposobu, okoliczności, dowodów albo skutków popełnienia przewinienia dyscyplinarnego,
- 2) żołnierz objęty postępowaniem dyscyplinarnym lub jego obrońca może złożyć na piśmie wniosek do rzecznika dyscyplinarnego o przeprowadzenie lub uzupełnienie czynności dowodowych; oddalenie przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku wymaga uzasadnienia na piśmie.

§ 16. Wniosek o tymczasowe pokrycie wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodów w postępowaniu wyjaśniającym składa rzecznik dyscyplinarny.

§ 17. W przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że żołnierz popełnił kilka przewinień dyscyplinarnych, rzecznik dyscyplinarny:

- 1) bada okoliczności i ustala dowody popełnienia każdego przewinienia dyscyplinarnego,
- 2) po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, w sprawozdaniu przedstawianym przełożonemu dyscyplinarnemu, określa każde przewinienie dyscyplinarne zarzucane obwinionemu, wskazując okoliczności, sposoby i dowody oraz skutki jego popełnienia.

Rozdział 4

Postępowanie przed organem orzekającym w pierwszej instancji

§ 18. Przełożony dyscyplinarny, który wszczął postępowanie dyscyplinarne:

- 1) w przypadku gdy nie jest uprawniony do wymierzenia danej kary dyscyplinarnej, razem z wnioskiem o wymierzenie tej kary, przekazuje właściwemu przełożonemu dyscyplinarnemu również sprawozdanie oraz wniosek rzecznika dyscyplinarnego, a także zgromadzone w toku postępowania dyscyplinarnego inne dokumenty niezbędne do rozpatrzenia sprawy i wydania orzeczenia,
- 2) przed przedstawieniem wniosku, o którym mowa w pkt 1, powinien wysłuchać obwinionego oraz jego obrońcę, jeżeli został ustanowiony.

§ 19. Dowódca jednostki wojskowej, do którego wpłynął wniosek przełożonego dyscyplinarnego o wymierzenie obwinionemu kary aresztu izolacyjnego, po zapoznaniu się z materiałami sprawy:

- 1) występuje z wnioskiem do wojskowego sądu garnizonowego o wymierzenie obwinionemu kary

dyscyplinarnej aresztu izolacyjnego, jeżeli stwierdza uzasadnione podstawy do przedstawienia takiego wniosku;

- 2) w przypadku gdy nie znajduje podstaw do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w pkt 1, prowadzi dalej postępowanie dyscyplinarne w trybie określonym dla przełożonego dyscyplinarnego orzekającego w pierwszej instancji.

§ 20. Jeżeli przełożony dyscyplinarny uzna, że sprawozdanie oraz wnioski rzecznika dyscyplinarnego spełniają wymagania określone w art. 69 ust. 2 i 3 ustawy:

- 1) zawiadamia obwinionego oraz jego obrońcę, jeżeli został ustanowiony, o terminie i miejscu zapoznania z całością materiałów sprawy,
- 2) wyznacza czas i miejsce raportu dyscyplinarnego, uwzględniając termin, w jakim obwiniony lub jego obrońca może złożyć dalsze wnioski dowodowe, oraz zawiadamia o tym:
  - a) obwinionego oraz jego obrońcę, jeżeli został ustanowiony,
  - b) rzecznika dyscyplinarnego.

§ 21. 1. Obwiniony lub jego obrońca, jeżeli został ustanowiony, może złożyć do wyższego przełożonego dyscyplinarnego wniosek o wyłączenie przełożonego dyscyplinarnego orzekającego w pierwszej instancji na wniosek przełożonego dyscyplinarnego, który wszczął postępowanie dyscyplinarne i nie jest uprawniony do wymierzenia danej kary dyscyplinarnej.

2. Jeżeli przełożonym dyscyplinarnym orzekającym w pierwszej instancji jest Minister Obrony Narodowej, wniosek o jego wyłączenie składa się do wojskowego sądu garnizonowego.

§ 22. 1. Termin złożenia wniosków, o których mowa w § 20 pkt 2 i § 21, wynosi trzy dni od daty zapoznania obwinionego i jego obrońcy z całością materiałów sprawy.

2. Do rozpatrywania przez wyższego przełożonego dyscyplinarnego wniosku o wyłączenie przełożonego dyscyplinarnego, o którym mowa w § 21 ust. 1, przepisy § 7 ust. 2—4 stosuje się odpowiednio.

§ 23. Przełożony dyscyplinarny orzekający w pierwszej instancji na wniosek przełożonego dyscyplinarnego, który wszczął postępowanie dyscyplinarne i nie jest uprawniony do wymierzenia danej kary dyscyplinarnej:

- 1) zawiadamia tego przełożonego dyscyplinarnego o terminie i miejscu raportu dyscyplinarnego oraz umożliwia mu, jeżeli o to wnosi, udział w raporcie dyscyplinarnym i przedstawienie swojego stanowiska w sprawie,
- 2) może orzec odmiennie niż we wniosku i wymierzyć inną karę dyscyplinarną lub odstąpić albo warunkowo odstąpić od wymierzenia kary dyscyplinarnej.

§ 24. Środek dyscyplinarny może zastosować tylko ten przełożony dyscyplinarny, który wydaje orzeczenie w czasie raportu dyscyplinarnego.

§ 25. 1. Obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu doręcza się, za pokwitowaniem odbioru, odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem w terminie trzech dni od daty wydania orzeczenia.

2. Na odpisie orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się pouczenie o prawie, terminie i trybie wniesienia odwołania.

Rozdział 5

Postępowanie odwoławcze

§ 26. 1. Obwinionemu i jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony, oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje prawo wniesienia odwołania od całości lub części orzeczenia wydanego przez organ orzekający w pierwszej instancji.

2. Przepis ust.1 stosuje się również w przypadku odwołania dowódcy jednostki wojskowej, wniesionego od orzeczenia wojskowego sądu garnizonowego.

§ 27. Przełożony dyscyplinarny orzekający w pierwszej instancji przekazuje odwołanie i całość materiałów sprawy organowi odwoławczemu, w terminie trzech dni od daty wniesienia odwołania.

§ 28. 1. Wnoszący odwołanie może je cofnąć, na piśmie, za pośrednictwem organu, który orzekał w pierwszej instancji.

2. Rzecznik dyscyplinarny nie może bez zgody obwinionego cofnąć odwołania wniesionego na jego korzyść.

§ 29. 1. Obwiniony lub jego obrońca, jeżeli został ustanowiony, może złożyć do wyższego przełożonego dyscyplinarnego wniosek o wyłączenie przełożonego dyscyplinarnego rozpoznającego odwołanie, w termi-

nie trzech dni od daty zawiadomienia go o terminie rozpoznania odwołania.

2. Do rozpatrywania przez wyższego przełożonego dyscyplinarnego wniosku o wyłączenie przełożonego dyscyplinarnego rozpoznającego odwołanie przepisy § 7 ust. 2—4 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku wniesienia odwołania do Ministra Obrony Narodowej, wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do wojskowego sądu garnizonowego.

§ 30. Jeżeli zachodzi potrzeba uzupełnienia materiału dowodowego, wyższy przełożony dyscyplinarny może polecić rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie określonych czynności i przekazanie dodatkowych materiałów dowodowych w wyznaczonym terminie.

§ 31. Wyższy przełożony dyscyplinarny, w terminie pięciu dni od daty wydania orzeczenia:

- 1) doręcza obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu orzeczenie wraz z uzasadnieniem,
- 2) przekazuje przełożonemu dyscyplinarnemu, który orzekał w pierwszej instancji, orzeczenie wraz z uzasadnieniem oraz całość materiałów sprawy.

Rozdział 6

Przepisy końcowe

§ 32. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do żołnierzy podporządkowanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz innym, upoważnionym przez niego osobom w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

§ 33. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *J. Onyszkiewicz*